

Rédei Miklós
docens
ELTE TTK Tudománytörténet és Tudományfilozófia Tanszék
email: redei@ludens.elte.hu
honlap: <http://hps.elte.hu/~redei>

Tudományfilozófia

1. **Az előadás célja:** a tudományfilozófia standard alapproblémáinak ismertetése és elemzése.
2. **Szükséges előismeretek:** Az előadás követéséhez nem szükségesek speciális filozófiatörténeti vagy szaktudományos technikai ismeretek, ezért bármely szakos, I-II éves hallgatóknak ajánlott.
3. **Számonkérés módja:** Jegyet szóbeli vizsgával lehet szerezni.

Az előadásokon tárgyalt problémák a következők:

1. A modern tudományfilozófia mint filozófiai diszciplína kialakulása és intézményesülése jelenkori tudományfilozófiai műhelyek és iskolák.
2. A tudomány és filozófia megkülönböztetésének problémája
(A probléma XX. sz.-i kiéleződésének okai, a századforduló tudománytörténeti helyzete)
3. A logikai pozitivizmus válasza a tudomány és filozófia viszonyára vonatkozó kérdésre
(Az értelmes és értelmetlen megkülönböztetése, a metafizika és tudomány szétválasztásának programja)
4. Karl Popper tudományfelfogása
(Tudomány mint az elvileg cáfolható állítások rendszere, a cáfolhatóság logikai szerkezete)
5. Lakatos Imre tudományfilozófiája
(A “tudományos kutatási program” fogalma és szerkezete, cáfolható és nem cáfolható elemek a tudományban)
6. A tudományos magyarázat
(Magyarázat és leírás, magyarázat típusok, Carl Hempel magyarázat elemzése)
7. A tudományos elméletek megerősítésének módjai
(Elméleteket kvalitatíve megerősítő tények és az elmélet logikai viszonya, a megerősítés paradoxonai)
8. A tudomány és a tudományos forradalom
(A tudományos paradigma Kuhn-i fogalma, tudományos forradalom mint paradigmaváltás, paradigmák összemérhetetlensége)
9. Valószínűség interpretációk
(Klasszikus, relatív frekvencia, szubjektív és “propensity” interpretáció, Bertrand paradoxon, kvantitatív (“Bayesian”) konfirmáció.)

Irodalom:

A javasolt irodalom a honlapomon hozzáférhető.

Hely: 0.89 terem

Idő: csütörtök 17.00-18.30

Első előadás: 2003 szeptember 18, csütörtök, 17.00-18.30